

TARİHÇİLERİN KUTBU PROF. DR. HALİL İNALCIK İLE SÖYLEŞİ

INTERWIEV WITH PROF. DR. HALİL İNALCIK WHO IS THE PILLARS OF HISTORIANS

ИНТЕРВЬЮ С НАСТАВНИКОМ ИСТОРИКОВ ХАЛИЛОМ ИНАЛДЖЫК

İhsan TAYHANI*

ÖZET

Lefke Avrupa Üniversitesi Tarih Bölümü olarak 27-30 Nisan 2015 tarihleri arasında, Prof. Dr. Halil İnalçık onuruna “Kıbrıs Türkünde Demokrasi Kültürü ve Kıbrıs Demokrasi Tarihi” konulu uluslararası bir kongre düzenlemiştik.

Prof. Dr. Halil İnalçık’ın akademik çalışmaları içerisinde Kıbrıs’ın özel bir yerinin olduğu biliniyor. Kıbrıs’a ilişkin çalışmaları içerisinde Osmanlı’nın Kıbrıs’taki 307 yıllık hâkimiyeti sırasında tutulmuş olan “Tahrir Defterleri” son derece önemlidir. İnalçık, söz konusu kayıtlar üzerinde uzun yılları alan bir çalışmadan sonra T.C. Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü Arşiv Dairesi Başkanlığı’nın yayını olarak “Kıbrıs Tahrir Defterleri: Mufassal, İcmâl ve Derdest” başlığı altında tıpkıbasımını gerçekleştirerek çok sevdiği Kıbrıs’a olan borcunu ödemişti. İnalçık, düzenlemiş olduğumuz kongre sürecinden önce anılan kapsamlı eserden on nüshayı bize göndermiş, biz de Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nde ilgili birimlere iletmış ve arşivlerdeki yerini almasını sağlamıştık.

Hayattan ayrılmadan birkaç ay önce (25. 07. 2016), 8 Mart 2016 tarihinde duayen büyüğümüz, saygın bilim insanı Prof. Dr. Halil İnalçık hocamızı Bilkent Üniversitesi Yerleşkesindeki konutunda ziyaret ederek kongre “Bildiriler Kitabı”nı kendilerine takdim etmenin de onurunu tatmıştık.

Bu çalışmada, söz konusu ziyaret sırasındaki yaklaşık bir saatlik söyleşiyi deşifre etmek suretiyle örnek bilim insanı Prof. Dr. Halil İnalçık anısına tarihe not düşülmesi amaçlanmıştır.

Anahtar Sözcükler: Prof. Dr. Halil İnalçık; Kongre; Söyleşi; Lefke Avrupa Üniversitesi; Tarihçi

ABSTRACT

* ORCID: [0000-0002-0287-8605](https://orcid.org/0000-0002-0287-8605), Doç. Dr., Lefke Avrupa Üniversitesi, Fen- Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü Başkanı, KKTC.

drihsan_tayhani@yahoo.co.uk/itayhani@eul.edu.tr

Tarihçilerin Kutbu Prof. Dr. Halil İNALCIK ile söyleşi

An international congress subjected “Democracy Culture of Turkish Cypriots and Cyprus Democracy History” had been organized in honour of Prof. Dr. Halil İnalçık by the History Department of Faculty of Arts and Sciences, European University of Lefke among the dates of 27-30 April 2015.

We had visited our well-established historian, estimated scholar person, Prof. Dr. Halil İnalçık at his private flat on Bilkent University Campus on 8th March, 2016 that is a few months before he passed away (25. 07. 2016) and presented himself the “The Congress Papers Book”.

In this study, it is aimed to make a note of history by publishing the mentioned interview which lasted approximately for an hour.

Key Words: Prof. Dr. Halil İnalçık, Congress, Interview, European University of Lefke, Historian

АННОТАЦИЯ

Исторический факультет Европейского университета Лefке в честь профессора Халила Инналджика 27-30 апреля 2015-го года организовал международный конгресс на тему “Культура демократии у турок-киприотов и история демократии на Кипре”.

Известно, что Кипр занимает особое место в академических исследованиях Халила Инналджика. “Османские налоговые ведомости”, составленные в течении 307 лет османского владычества на Кипре, являются чрезвычайно важными документами. Инналджик, после долгих лет работы над этими записями, как публикации отдела архивов Главного управления земельной собственности и кадастра Турецкой республики издал факсимиле названных ведомостей – “Обширные, краткие и юридические Османские налоговые ведомости Кипра”. Этим, он выплатил долг Кипру, которого очень любил. Инналджик прислал нам десять копий вышеупомянутой комплексной работы перед организованным нами конгрессом. Мы отправили указанные труды в соответствующие органы Турецкой Республики Северного Кипра и позаботились о том, чтобы они заняли своё место в архивах.

За несколько месяцев до его ухода из жизни (25.07.2016), 8 марта 2016 года мы посетили нашу старейшину, уважаемого ученого и учителя профессора Халила Инналджика в его резиденции в кампусе Билькентского университета и передали ему сборник трудов нашего конгресса.

В нижеследующая статья является интервью с образцовым ученым профессором Халилом Инналджиком. Она длилась в течении одного часа. Цель статьи, сделать историческую запись в память о Халиле Инналджике.

Ключевые слова: профессор Халил Инналджик, конгресс, опрос, Европейский университет Лefке, историк

Giriş

Lefke Avrupa Üniversitesi Fen- Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü olarak 27- 30 Nisan 2015 tarihleri arasında, Prof. Dr. Halil İnalçık hocamızın onuruna olmak üzere “*Kıbrıs Türkinde Demokrasi Kültürü ve Kıbrıs Demokrasi Tarihi*” konulu II. Uluslararası LAÜ Tarih Kongresi’ni düzenlemiş, anılan kongrede sunulan bildirimleri ve İnalçık hocamızın kongre mesajını içeren “*Bildiriler Kitabı*” nı da 2016 Şubat ayında yayımlamıştık. Söz konusu kitabı, kendileri hayatta iken takdim etmek istemiş ve Bilkent Üniversitesi bünyesinde bulunan “*Prof. Dr. Halil*

İnalcık Ottoman Research Center”sorumlu müdürü Sayın Uzm. Ali Işık’tan randevu talep etmiştik. Ali Bey, 08. 03. 2016 tarihinde, saat 11.30’da hocamızla görüşebilme zeminini hazırlamıştı. Aynı gün, sabah erken saatteki bir uçakla adadan ayrılırken oldukça heyecanlı olduğumu söylemeliyim. Eserleri ile tanıdığım, bilimsel anlamda beslendiğim Sayın İnalcık ile yüz yüze görüşecektim. Öngörülen saatten önce Bilkent’e vardım ve Ali Işık Beyle birlikte ikâmet ettiği konutunda, bizi beklemekte olan Sayın Halil İnalcık Hocamızın ziyaretine gittik. Bizi, yarattığı çok samimi ve sıcak bir ortamda karşılayan Sayın İnalcık ile - şans eseri- bir saatten fazla çok yönlü sohbet etme olanağı bulduk. Öncelikle, 27-30 Nisan 2015 tarihleri arasında onuruna düzenlemiş olduğumuz kongremizin Bildiriler Kitabı’nı kendilerine bizzat takdim etmekten duyduğumuz mutluluğu dile getirdik.

Sayın İnalcık da, Kıbrıs’ta, Lefke Avrupa Üniversitesi’nde kendisi onuruna düzenlenen kongremizi anlamlı bulduğunu, akademik çalışmalarında Kıbrıs’a da yer veren bir bilim adamı olarak son derece mutlu olduğunu vurgulayarak, emeği geçen herkese teşekkür etti ve taktirlerini dile getirdi.

Arkasından, yüz yıllık meslek çınarı, Tarih disiplininde önemli bir köşe taşı olan İnalcık hocamızın, hem Kıbrıs’a yönelik hem de mesleki açıdan öğrencilerimize yönelik önerilerini almaya çalıştık. 2016 Mart ayı başındaki söyleşimizde; rahmetli hocamızın Gerek Kıbrıs’a gerekse Türkiye’ye ilişkin kimi kaygılarınının olduğunu gördük. Sayın İnalcık, cumhuriyetin kuruluş felsefesinden uzaklaşmaması, Atatürkçü politikaların içtenlikle uygulanması ve her alanda onun yolundan gidilmesi ile esenliğe çıkılabileceğini özenle vurgulamıştı.

Ölümünden birkaç ay önce, 100 yaşında, % 85 görme yeteneğini kaybetmiş bir bilim insanının, çeşitli sağlık sorunlarına rağmen kimi projelere yön verdiğini, doğup büyüdüğü topraklara, yetiştiği Atatürk Cumhuriyeti’ne borç ödemeye çalıştığını görmüş olmanın ve o unutulmaz sohbetin mutluluğu içerisinde adaya dönmüştük.

Duayen büyüğümüz, eşsiz yurtsever Prof. Dr. Halil İnalcık hocamızın yaşamı, kuşkusuz sayısız derslerle doludur. Biz, onun yukarıda vurgulandığı gibi doğup büyüdüğü topraklara, yetiştiği Atatürk Cumhuriyeti’ne ”borç ödeme” duyarlılığını ve “bilimsel ahlâk” titizliğini gelecek kuşaklara aktarmak için hayattan ayrılmadan birkaç ay önce, 08 Mart 2016 tarihinde, Bilkent Üniversitesi Yerleşkesi’ndeki konutunda yapmış olduğumuz aşağıdaki söyleşiyi yayımlamak suretiyle tarihe not düşmeyi bir ödev biliyoruz.

Prof. Dr. Halil İnalcık ile söyleşi

Tarih : 08. 03. 2016

Yer : Prof. Dr. Halil İnalcık’ın konutu/ Bilkent Üniversitesi

Saat : 11.00-12.00

Halil İnalcık: Hoşgeldiniz Tayhani Bey, zâtı âliniz Lefke Avrupa Üniversitesi tarih bölümü başkanıyız, değil mi?

İhsan Tayhani: *Acizane efendim.*

Şu anda üniversitenizin kaç öğrencisi var?

Toplamda 7000 civarında öğrencimiz var hocam.

Tarihçilerin Kutbu Prof. Dr. Halil İNALCIK ile söyleşi

Bunların çoğu burslu mudur?

Üniversitemiz bir vakıf üniversitesidir. Dolayısıyla bütünüyle kâr amacı gütmeyen bir üniversite konumundadır. Ama öğrenciler bir miktar harç ödüyorlar.

Yabancı miktarı nedir, bunlar hangi ülkelerden geliyorlar?

Daha çok üçüncü dünya ülkelerinden öğrenci geliyor. Nijerya, Kenya, Gana gibi Afrika ülkelerinden öğrencilerimiz var. Son zamanlarda Orta Doğu ülkelerinden de öğrenci gelmeye başladı.

Arap var mı?

Evet. Örneğin, Irak ve Suriye gibi ülkelerden de öğrenci geliyor.

Uluslararası bir camia söz konusu yani.

Evet. Ama öğrencilerimizin büyük çoğunluğu Türkiye'den gelen öğrencilerdir.

Hocaların kaçta kaç Kıbrıslıdır?

Yarısı diyebiliriz, Sayın Hocam.

“Kıbrıs Tahrir Defterleri” kitaplarımızı aldınız, değil mi? Kaç adet göndermiştik?

On adetti efendim. Bunlardan birini KKTC. Milli Arşiv Müdürlüğü'ne, birini Lefkoşa'daki Milli Kütüphane'ye, üç adet de üniversitemiz kütüphanesine verdik. Diğerleri de bölüm bünyesinde bulunuyor.

Onu sorayım, Kıbrıs'ta “Kadı Sicilleri” iyi muhafaza ediliyor mu? Biliyorsunuz Kıbrıs için önemli bir arşivdir.

Öyle efendim.

Bir kopyasını alıp, güvenli bir yere koymak lazım Allah korusun. Bir yangın olur, bir şey olur. Oranın tarihidir malum.

Haklısınız, yetkililere hatırlatalım efendim.

Hatta Meclis'e, “Halil İnalıcık'ın arzusudur” diye iletirseniz memnun olurum. Meclis nasıl adlandırılıyordu orada?

“Cumhuriyet Meclisi” olarak adlandırılır efendim.

Evet, bunu oraya, Meclis Başkanlığı'na iletmekte fayda var.

Baş üstüne efendim. Adaya döndükten sonra bu konuda bir girişimde bulunacağım. Aslında o çalışmayı Kıbrıs Rum Yönetimi'ne de vermek gerekir. Bu doğrultuda bir girişiminiz oldu mu?

Kitapları gönderdiğiniz zaman bu doğrultudaki bilgi notunuzu almıştım. Fakat biliyorsunuz efendim, bizler Güney'e geçemiyoruz. Bu nedenle doğrudan bir girişimde bulunamadık. Ancak hükümet aracılığı ile verilebilir. Ankara'dan döndükten sonra üniversitemiz Rektörlüğü aracılığı ile KKTC. Hükümeti'ne ulaştırmaya çalışacağım.

Biliyorsunuz çalışmamız, genel olarak Kıbrıs'ın sicilidir. Rumların da bilmesi gerekir. Özellikle taraflar arasındaki görüşmelerin devam ettiği bu dönemde son derece ufuk açıcı olur diye düşünüyorum.

Haklısınız. Ellerinize ve yüreğinize sağlık efendim. Belirttiğiniz gibi çalışmamızın, toprak meselesinin konuşulduğu müzakerelerde son derece önemli ve sağlam bir dayanak ve kanıt olarak dikkate alınması gerekir.

Hatırlarsınız, zaten çalışmamız yayımlandıktan sonra orada da büyük akis yapmıştı. Doğru. O halde içeriğini onlar da görmeli ve incelemeliler. Bu nedenle gündemimizde tutacak ve Güney Rum Yönetimi'ne de ulaştırılması için çaba

göstereceğiz. Bu arada çalışmanızı, az evvel değindiğim gibi Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde Milli Arşiv'e ve Milli Kütüphane'ye takdim ettiğimizin, KKTC basınında geniş olarak yer aldığını söylemeliyim Sayın Hocam.

Öyle mi? O halde o gazetelerin bir kopyasını bizim merkeze gönderir misiniz lütfen?

Hay hay hocam. Onu ihmal ettim, döner dönmez göndereceğim.

Biliyorsunuz. O, bizim oradaki devletimizin tapu kayıdır.

Öyle Hocam. Kıbrıs ağzıyla söylersek, Kıbrıs'ın koçanıdır.

Öğrencileriniz de yararlanabilir. Onları okuyabilecek düzeyde öğrencileriniz var mı?

Malum bölümde Osmanlıca derslerimiz var. Ama şu anda söz konusu değerli çalışmanızı okuyacak bir düzeylerinin olduğunu söyleyemem.

Tayhani Bey, Sayın Denктаş benim dostumdu. Kıbrıs'ı onunla birlikte gezmiştik.

Evet Sayın Hocam, Denктаş ile ilgili unutamadığınız bir anınız var mı?

Olmaz mı, var. Sözünü ettiğim o geziler, bazen bir toplantıya dönüşüyordu. Rahmetli Denктаş konuşuyordu. Bir keresinde Lefkoşa'daki bir toplantıda kendisi güzel bir nutuk verdi. Bana döndü, siz de bir şeyler söyleyin hocam dedi. Kendisi bir devlet adamı, bir siyaset adamı olarak o kadar mükemmel bir konuşma yapmıştı ki, açıkçası ondan sonra ilgi toplayacak bir konuşma yapmak zordu. Neden bahsedeyim diye bir an düşündüm, aklıma bir şey de gelmedi o an. Karşılıklı baktık ve güldük... Bu bir latife oldu. Bu olayı gayet iyi hatırlıyorum. Denктаş, büyük bir vatanperverdi. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ni yaratan odur.

Öyle. O, eşsiz bir vatansever ve dava adamıydı.

Allah gani gani rahmet etsin. Hakikaten kendisini Kıbrıs davasına adayan bir liderdi.

Efendim, ben de acizane adada göreve başladıktan sonra dostluğunu kazanmıştım. Kaybetmeden önceki son iki yılda kendisi ile periyodik görüşmeler yapmış ve Kaynak Yayınları tarafından basılan "Özgürlük Yolunda Bitmeyen Koşu" isimli bir kitap çıkarmıştık.

Öyle mi? Tebrik ediyorum. Bu arada size bir bitki çayı ikram edelim mi, Tayhani Bey?

Eksik olmayın değerli hocam. Size gelmeden Ali Beyle (Ali Işık) beraber bir kahve içmiştik. Zamanınızı almak, sizi daha fazla yormak istemem.

Yok, yok estağfurullah. Ben çok heyecanlandım. Teşekkür ediyorum.

Asıl ben size teşekkür ediyorum efendim.

Kıbrıs'ın nüfus yapısı ile ilgili bir makale çalışmam var biliyorsunuz. Yani bir hayli yazdım. Ayrıca Kıbrıs'tan öğrencilerim oldu.

Biliyorum hocam. Rahmetli Vehbi Zeki Serter hocamız, eski Turizm ve Kültür Bakanı, edebiyatçı yazar İsmail Bozkurt, KKTC eski Dışişleri bakanlarından Taner Etkin sizin öğrencileriniz. Sayın Hocam, kongremize gönderdiğiniz mesajınız salonda çok ilgi gördü. Kongrede bizzat ben okudum, çok anlamlıydı. Yüreğinize ve ellerinize sağlık.

Neler söylemişiz?

Tarihçilerin Kutbu Prof. Dr. Halil İNALCIK ile söyleşi

Kıbrıs ile ilgili son derece önemli ve güzel şeyler efendim. Ayrıca mesajınız, kongre kitabımızda da yer aldı.

Kongre kitabı bu değil mi? Bize lütfettiniz mi?

Etağfurullah efendim. Bu kitabı takdim etmek için sizi rahatsız etmişim. Bir fotoğraf karesi de lütfeder misiniz?

Tabii, şeref duyarım. Evet...“Lefke Avrupa Üniversitesi II. Uluslararası LAÜ Tarih Kongresi” çok güzel bir çalışma olmuş.

Sizin desteğinizle efendim. Burada zatı âlinizin tam sayfa bir fotoğrafınız var. Burada özgeçmişiniz, burada da kongremize göndermiş olduğunuz değerli mesajınız yer alıyor. Kongre planlaması şöyle oldu: Her oturumu hayatta olmayan Kıbrıslı bir değere adadık. Örneğin, Dr. Küçük oturumu, Rauf Raif Denktaş oturumu, Faiz Kaymak oturumu, Osman Örek oturumu ve onun dışında az evvel sözünü ettiğimiz, öğrenciniz Vehbi Zeki Serter oturumu gibi... Yine Kıbrıs'ın önemli toplum önderlerinden Necati Özkan, bir oturumu da ona adadık. Bu planlama çok takdir gördü.

Muhakkak, muhakkak öyle. Tebrik ediyorum. Adada bir hayli üniversite oldu galiba, hangileri var?

Şu an için toplam on bir üniversite var. Lefke'de bizim üniversitemiz, yani “Lefke Avrupa Üniversitesi”, Girne'de “Girne Amerikan Üniversitesi”, Lefkoşa'da “Yakın Doğu Üniversitesi” ve “Uluslararası Kıbrıs Üniversitesi”, Mağusa'da “Doğu Akdeniz Üniversitesi” ki o da bir vakıf üniversitesidir. İlk planda akla gelenler bunlar hocam, ama daha var.

Şu anda bizim Türk tarafının nüfusu ne kadar?

Son nüfus sayımına göre(2016) 280.000 nüfus var. Toplamda, yani öğrenci ve askerlerle birlikte 400.000'i buluyor.

Biliyorsunuz bizim tarihimizde gâza ananesi vardır. Sizler halâ gâzilersiniz orada...

[Burada gülerek; ‘Evet, evet gâzilersiniz orada ... çok yaşayın Kıbrıslı vatandaşlarımız’ diyor.]

Kıbrıs'ı seviyoruz Sayın Hocam. Orada hizmet etmeyi onurlu bir görev biliyoruz.

Yabancıların durumu nedir adada? Yani yabancı da var mı?

Evet var. Özellikle İngilizler çoğunlukta. Kuzey Kıbrıs'ta yaşayan bir hayli yabancı var.

Tahrir Defterleri çalışmamızı onlara da gösterin lütfen. Özellikle araştırma yapanlar görmeli. Çünkü daha önce dediğimiz gibi onlar bizim tapu kayıtlarımız.

Haklısınız Hocam, görmeliler. Daha çok orada yaşayan, mülk sahibi yerleşik İngilizler var. Ayrıca tatil amacıyla gelenler de var.

Sayı olarak ne kadarlar acaba?

İngilizlerin nüfusuna ilişkin bir sayı veremiyorum hocam, ancak özellikle Girne'de yerleşik olan azımsanamayacak bir nüfus var. Çünkü iklim güzel, doğa güzel... Örneğin şu anda kısa pantolonlarla, kısa kollu tişörtlerle filan dolaşıp, tadını çıkarıyorlar.

Çıkarınlar bakalım! Tayhani Bey sizi bu kongre çalışmamızdan dolayı vallahi tebrik ederim. Büyük bir fedekârlık doğrusu.

Etağfurullah Sayın hocam. Sizden güç alarak gerçekleştirdik.

[Sayın İnalçık, takdim ettiğimiz kitabı karıştırmak suretiyle kişiler ve oturumlar hakkında bilgi alıyor. Vehbi Zeki Serter hocamızın fotoğrafını görünce, ha bu da bizim Vehbi ... öyle mi? Allah rahmet etsin diyor.]

Evet Hocam, maalesef 2014'te kaybettik. Bu da Sayın İsmail Bozkurt. Onun da kongre başlangıcında "Kıbrıs Demokrasi Tarihi" ile ilgili çok güzel bir sunuşu oldu. Tabii bu çalışma için çok önemli bir katkıydı. Ayrıca Sayın Hocam, daha önce değindiğim gibi o da Siyasal Bilgiler'den sizin öğrenciniz olmuş. Bu arada değerli hocam bu kongre kitabını size takdim ederken bir mesajla takdim etmek istedim. İzin verirseniz onu okumak istiyorum.

Lütfedersiniz.

Estağfurullah.[Burada aşağıya alıntılanan mesaj okundu.]

“Saygıdeğer Hocam,

Manevi desteğinizle güç ve anlam kattığınız, 27-30 Nisan 2015 tarihleri arasında düzenlediğimiz “Kıbrıs Türkünde Demokratik Kültür ve Kıbrıs Demokrasi Tarihi” konulu kongremizin “Bildiriler Kitabı”nı, yüz yıllık ömrünüze sığdırdığınız ve derin izler bırakan yüzlerce akademik çalışmalarınız arasında Kıbrıs’a da yer vermek suretiyle tüm Kıbrıslı Türkleri onurlandıran, tarihçilerin kutbu, rehberi, saygın bilim adamı siz, Prof. Dr. Halil İnalçık Hocama takdim etmenin mutluluğu içerisindeyim.

Doğup büyüdüğü topraklara, yetiştiği Atatürk Cumhuriyeti’ne “borç ödeme” duyarlılığımızı ve “bilimsel ahlâk ve titizliğinizi” genç meslektaşlarımıza aktarmayı bir ödev biliyoruz.

Üniversitem, tüm meslektaşlarım ve çok sevdiğiniz Kıbrıslı soydaşlarımız adına teşekkürümü yineliyor, saygılarımı sunuyorum.” 08. 03. 2016

Doç. Dr. İhsan Tayhani
Lefke Avrupa Üniversitesi
Fen- Edebiyat Fakültesi
Tarih Bölümü Başkanı

Çok teşekkür ediyorum. Bölüm Başkanlığı görevini beş yıldır sürdürüyorsunuz demiştiniz, değil mi?

Evet Sayın Hocam. Lefke Avrupa Üniversitesi'nde dokuzuncu yılım ve beş yıldır da Tarih Bölümü başkanlığı görevini yapmaya çalışıyorum.

[Halil İnalçık Osmanlı Tarihi Araştırmaları Merkezi Müdürü Sayın Uzm. Ali Işık Bey'e dönerek; 'Tayhani Bey bir kere "beş yıldır" dedi, hafızama kaydettim, gördün mü?' diyor. Ali Bey de; 'zekâ bu hocam, zekâ. Bu hafıza hiç kimsede yok.' diye cevap veriyor. Hep birlikte gülüyoruz.]

Sayın Hocam, buraya gelirken sormayı düşünmüştüm aslında. Bunun sırrını lütfeder misiniz? Size özgü bir reçetesi olmalı, bunu bizimle paylaşır mısınız? Böyle sizin gibi zihnimizi nasıl berrak tutabiliriz?

Estağfurullah. Bizim bir bültenimiz çıkıyor, orada üç şeyden söz etmiştik. Evvela spor yapmak, yani yürümek.Çünkü bizler yüzbinlerce yıl yürümüşüz!

Öyle Hocam. Biz Türkler yürüten bir toplumuz.

Tarihçilerin Kutbu Prof. Dr. Halil İNALCIK ile söyleşi

Öyle malum! Şimdi ne yapıyoruz? Evden çıkıp arabamıza biniyoruz. İşten çıkınca aynı şekilde eve dönüyoruz. Döndükten sonra da asansöre biniyoruz. Böyle olmaz tabii...

Beslenme açısından özel bir uygulamanız var mı hocam?

Vallahi, yoğurda çok önem veririm. Mutlaka yoğurt yerim.

Sebze de ağırlıklıdır mutlaka...

Tabii bu yaşta, ilaçlar nedeniyle bazı sebzeler dokunuyor. Haliyle yiyemiyorum. Son olarak da herkes kendisine bir gaye edinmeli derim. Mesela ben şu eseri yapacağım. Kişinin, general olacağım, şu olacağım, bu olacağım gibi bir gayesi olmalı. Bu yapılırsa, zinde kalınır. Mesela sizin gayeniz nedir Tayhani Bey?

Benim gayem hep şu oldu Sayın Hocam: Kendim için değil de, hep toplum için ne yapabilirim kaygısı ile hareket ettim.

Çok güzel, çok güzel...

Örneğin, Türkiye’de iken, en verimli yıllarımı “Atatürkçü Düşünce Derneği”ne adadım diyebilirim. Manisa Şubesi’nin kurucu şube başkanlığını yaptım. İki dönem şube başkanlığım var. Bunun dışında yine iki dönem Ege Bölgesi’nden sorumlu Genel Yönetim Kurulu üyeliği yaptım. Bu dönemlerden birisi, eski Anayasa Mahkemesi Başkanı Sayın Yekta Güngör Özden’in Genel Başkanlığı dönemidir. Dolayısıyla toplamda on yıl toplumsal bir koşuşturma içinde olduğumu söyleyebilirim.

Çok güzel. İşte bu sizi mutlaka canlı tutmuştur.

Öyle Hocam. Son yıllarda da Kıbrıs’ta acaba hangi konuyu irdeleyebilirsiniz arayışı içerisinde oldum.

Bu eseriniz onu kanıtlıyor.

Estağfurullah efendim. Bugünlerde de “Kıbrıs Havacılık Tarihi” üzerinde çalışıyorum. Çalışılmamış bir konu, umarım başarırız. [Söz konusu çalışmamız, Mayıs 2017’de yayınlandı.]

Ne kadar güzel. Tebrik ediyorum.

Acizane bunun gibi hedeflerimiz var.

Acizane olur mu? Bunlar çok güzel hedefler. Tebrik ediyorum. Bu demektir ki siz benim nasihatlerimi takip etmişsiniz.

Eğer öyleyse ne mutlu bana. Ama hiç bir zaman sizin gibi olamayız hocam.

Estağfurullah. Sözüünü ettiğiniz çalışmalar fevkalâde güzel. Bu kongre kitabını Kıbrıs’ta mı bastırdınız? Gerçekten güzel olmuş!

Evet Hocam, özenli bir çalışma oldu.

Şimdi orası (Kıbrıs) uluslararası olmuş. Tabii İngilizlerin de etkisi var.

Öyle Hocam. Malum İngilizlerin adada 82 yıllık bir egemenlikleri var. İster istemez bir etkilenme söz konusu.

Hükümlerlik döneminde, yazısı var biliyorsunuz. Hani Kıbrıs’ın İngilizlere devri sırasında...

Abdülhamit’in değil mi hocam?

Evet. Üzerinde bir notu var...

Evet. Adanın İngilizlere devri sırasında, yani ada halâ bize ait gibi bir vurgu var. Abdülhamit'in Devir Fermanı'nda; ada belki kiralanıyor, ama halen bize ait gibi bir vurgu yer alıyor.

Sonra İngilizler, I. Dünya Harbi'nde adaya el koyuyorlar.

Öyle Hocam. 1914'te tek taraflı el koydular.

Tayhani Bey çok teşekkür ederim. Tebrik ederim, candan tebrik ederim. Bu ikinci kongrenizdi, değil mi?

Evet Hocam. Bu ikincisi, üç yılda bir gerçekleştirmeyi planlamıştık.

Çok güzel.

Sayın Hocam, sizin daha fazla zamanınızı almayalım.

Kitaplarımdan size vermek üzere bir hazırlık yapmıştım.

Lütfettiniz Sayın Hocam. İmzalı kitaplarınızı edineceğim için çok mutluyum.

Kendimi şanslı addediyorum.

[Bu arada telefonu çalıyor. Ahizeyi aldıktan sonra şöyle hitap ediyor: 'Taşkın'cığım merhaba, nasılsın? Ben iyiyim. Acelesi yok, acelesi yok canım. Cumartesi... Tabii Cumartesi 12.00'de gelebilir misin? Tabii onları konuşuruz. Alman kitabı nasıl gidiyor. Dizildi değil mi? Tamamı dizildi mi? Sağol canım, Cumartesi bekliyorum.' Bu arada kitapları imzalıyor. Prof. Dr. İhsan...]

Henüz profesör değilim hocam...

Olsun, olsun ben verdim...

Keşke öyle olsaydı, profesörlüğü sizden alsaydım hocam!

Olacak, olacak nasıl olsa o unvanı da alacaksınız.

[İmzalı kitaplarımı verdikten sonra; izin verirsiniz ellerinizden öpmek istiyorum, diyorum.]

Tabii, tabii, sağolun. Bu arada yolculuğunuz nasıl geçti?

Çok rahattı, Sayın Hocam. Teşekkür ediyorum.

Bölümdeki tüm arkadaşlara selamlar... yine beklerim.

Tabii Hocam. Baş üstüne arkadaşlara aktaracağım. Her şey için teşekkür ediyorum.

Rica ederim.

[Götürdüğüm anı objesini takdim ettiğim zaman, burada kalacak. Zaten burası müze olacak diyor.]

Şeref verdiniz. Kitaba fotoğrafımı da koymuşsunuz. Bunlarla ebediyete erişiyoruz.

Sayın Hocam, siz zaten çalışmalarınızla o mutluluğa erişmiş durumdasınız.

Kıbrıs için çok çalıştım, çok mesai verdim.

Yüreğinize sağlık hocam... Size sağlıklı nice yıllar diliyorum. Çünkü üretiyorsunuz, ışık saçmaya devam ediyorsunuz inanılmaz bir biçimde...

Allah sizi de korusun.

Eksik olmayın. Bizim de dualarımız sizinle birlikte. Size sağlık ve mutluluk diliyoruz. Emirlerinizi bekliyoruz.

Şimdi Kıbrıs'a Ruslar sızmaya başladı... Bankalara el atmışlar.

Öyle Hocam. Ne kadar güzel yakından takip ediyorsunuz.

Bizler uyuyoruz!

Tarihçilerin Kutbu Prof. Dr. Halil İNALCIK ile söyleşi

Doğru Hocam, ne yazık ki uyuyoruz! Büyük güçlerin ada üzerinde büyük planları var. Bizim makro bir planımızın olduğu söylenemez. Bugünlerde Türkiye hakkında ne düşünüyorsunuz Sayın Hocam?

Bu sıkıntılı yıllar bitecektir diye düşünüyorum. Herkesi korkutup, sindiriyorlar. Aslında bu yöneticileri uyarmak istiyorum.

Gerekli Sayın Hocam. Dış politikada bir dizi büyük yanlışlar yapılıyor. Bir taraftan da içeride malum 90 yıllık enkazı kaldırıyoruz lafları dolaşiyor. Gerçekten ürkütücü bir gidiş var!

Sormayın, sormayın. Oysa, ancak Atatürkçü politikaların samimiyetle uygulanması ve Büyük Atatürk'ün yolundan gidilmesi ile esenliğe çıkılabilir. Allah ıslah etsin demekten başka bir şey kalmıyor.

Kesinlikle doğru. Hoşca kalın Sayın Hocam. Her şey için bir kez daha teşekkür ediyorum.

Güle, güle ben teşekkür ederim.

Son söz:

Örnek bilim insanı İnalçık hocamıza bir kez daha Allah'tan rahmet diliyor, unutulmaz anısı önünde saygı ile eğiliyoruz.